

Holh phunphun le holh phun hnih hmang mi ngakchia zohkhenhnak: thimnak

Aa tlak mi
pawl cu
0-18
kum

<https://raisingchildren.net.au/newborns/connecting-communicating/bilingualism-multilingualism/raising-bilingual-children-tips>

A biapi bik tinhmi

- **Holh phunphun le holh phun hnih a hmang mi ngakchia zohkhenhnak ah phun hnih a um – minung khat- holh phunkhat, le chuahkehnak holh timi inn holh.**
- **Mirang holh nak in a dang holh ah na fa nih a kau mi biafang pawl a cawnnak ah bawmhnak lam a ttha bik cu mah holh pawl hman pi lang mang kha a si.**
- **Na fa cu holh phunphun silo le holh phun hnih in a holhnak ah a tthancho ngak hnga, zatlang bu cawlcawngahnak le nifatin inn cawlcanghnak in na bawmh khawh.**

Holh phunphun silo le holh phun hnih hmang mi ngakchia zohkhenhnak kong

Mirang holh hmang lo in nang mah le na innchung nu/pa nih nan ii chawnh a si ah cun, na fa cu mah holh pawl in cun tthan ter na duh kho men. [Holh phunphun silo le holh phun hnih hmang mi ngakchia zohkhenhnak cu tthathnemnak tam pi a ngei..](#) Tch, chungkhar ah hmakhat te ah pehtlaihnak cu a tthancho ter khawh

Mirang holh nak in a dang holh ah na fa nih a kau mi biafang pawl a cawnnak ah bawmhnak lam a ttha bik cu an cawn kum hram thok te'n mah holh pawl hman pi lang mang kha a si.

Holh phunphun le holh phun hnih hmang mi ngakchia zohkhenhnak: na chungkhar ca'h thimnak

Chungkhar sining cung hngatchan in na fa nih na holh a cawnnak ding ah nang mah le na hawi nih bawmhnak kong biachahnak.

Minung pakhat – holh phunkhat

Nang mah le na innchung nu/pa nih aa lo lo mi holh nan ngeih a si ah cun, holh phunphun silo le holh phun hnih **minung pakhat- holh phunkhat zohchunhnak** in na ca'h rian a ttuan kho men.

Tch, nang na holh Mirang a si ii na innchung nu/pa nih a holh mi cu Mandarin a si ah cun, na fa le cu nang mah nih Mirang holh in chawn hna law na innchung nu/pa nih Mandarin holh in a chawnh hna lai.

Hi zohchunhnak cu **Mirang holh telh loin holh phunkhatnak tam** in rian a ttuan kho. Tch, nang nih Spanish in na holh ii na innchung nu/pa nih Italian in a holh a si ah cun, nan mah le holh cio in inn ah nan fa le cu chawnh khawh a si. Nan pahnih in Mirang holh nan thiam a si ah cun, inn leng an chuah kar ah Mirang holh hman ding in thim khawh a si. Na fa zong nih sianginn le zatlang bu ah Mirang holh cawnnak a tuah khawh.

A ttha bik mi thil cu nan holh nan i theih khawh veve kha a si ii fa le sinnah bia nan chim tik ah fak tuk in ruah ding a um lai lo.

chuahkehnak holh timi inn holh

Nang mah le na inchung nu/pa nih nan chuahkehnak holh aa khah tik ah, cu holh cu inn ah na fa le nih holh ding in tuah na duh kho men.

Tch, Irap in Australia ah aa tthial mi na si kho ii cun inn ah na fa le cu Arabic a hmang mi zong nan si kho. Arabic cu na chuahkehnak holh a si. Na fa zong sianginn kainak ah a hawi le le a cachimtu te he Mirang holh in a holh kho.

Adang tahchunhnak cu nang mah le na innchung nu/pa nih hna rawhnak nan ngeih a si ah cun, na fale hna ngeih nak cawisang hna. Na fa nih inn ah Auslan holh cawn ii zatlang bu sin in Mirang holh a theih khawh men.

Chuahkehnak holh zohchunnak nih a sawh mi cuna fa nih theih, chim le chuahkehnak holh tam tuk hman kha si, a ruang cu chungkhar dihlak nih hman a si ruang ah a si.

Ngakchia nih a upat deuh tik ah Mirang holh a si lomi holh dang in an chawnh duhnak cu a zor lai. Hihi a holh kilvennak ca'h na fa nih Mirang holh hmang in tam pin an leh ko hmanh ah a ttha mi thil a si.

Holh phunphun silo le holh phun hnii hmang mi ngakchia: Ruahnak cheuhnak

Hi ka hin na fa nih holh phunphun silo le holh phun hnii hmannak ah atthanchonak hnga a tak mi tuah khawh mi ruahnak cheuhnak hna an si.

Lentecelhnak le games

- Tuan bia cu rel law nang mah holh in chim, cun aa tel duhnak ding in forhfial. Thil puan hruk aih hmang mi siter!
- Nang mah holh in game lentecelhnak tuah, ahlei in holh kong lentecelhnak, tch 'I spy', bingo, 'Who am I?' le cinkennak pawl.
- Nang mah holh in hla sak, laam le hla ngaihnak tuah. Ringawn, le aw dawh(melody) a duh mi ngakchia hna thil ii cinken nak ca'h a bawmh khawh hna.
- Na fa ca'h na chuahkehnak holh in ca fang kawl nak game app celhnak.

Zatlang bu cawlcanghnak

- Nang mah holh in na fa bawmhnak a um mi sianginn, ngakchia zohkhenhnak hmun silo le holh phunphun silo le holh phun hnih hmannah program cu kawl.
- Chuahkehnak holh aa lo lo mi ngakchia dang he biaruahnak ca'h lentecelhnak ser piak.
- Nang mah holh in a holh mi pawl sin ah lenkainak se rpiak. Na ca'h a si thiam ah cun, na fa nih nunphung le holh chim khawh nak tthanchonak ding ca'h nang mah holh a hmang mi minung umnak ram ah khualtlawnnak tuah.
- Caruuk ah kal law nang mah holh hman mi CDs, DVDs, hmanthlak cauk, kum he aa tlak mi megazine pawl cu hlang hna.
- Nunphun cawlcanghnak a si mi nang mah le na fa nih nan tuah tti khawh mi chungkhar chuahkehnak ro le sinak hna cu kawl. Tch, kum fatin March thla ah Australia hrawng hrang ah Harmony Day conglawmhnak tuah.

Inn ah

- Nang mah holh in minthang a si mi hla ngaihnak program cu radio in ngaih le tleirawl ca'h channel pawl cu ngai.
- Ramdang ah a um mi chungkhat silo le hawi na ngeih a si ah cun, na fa nih mah hna he pehtliahnak ding ca'h video – cakuat nak app silo le online in forhfialnak cu na tuah khawh.
- Na fa nih zeidah a duh timi kong ruat – tch, pumpaluh chuih, ringawn, TV shows, chuankhin tbk pawl. Hi duhmi thil hna le nang mah holh cu pehtonh khawh ii zuam. Tch, nang mah holh hmang in na fa nih chuankhin tik ah cawhmeih a duh bik mi silo le na zatlang bu nih a tlang pi'n an cawhmeih mi thil kawl khawh a si.
- Nang mah holh in zukcawl zoh silo le zaangleknak tuah – tch, salawng (satelite) TV silo le online thlah mi service hmang in. Mirang holh in telh mi aw silo le sullam chimtu(subtitle) cu a dang holh in phih/on nak tuah khawh asi.
- Online zatlang bu zohchunh in adang holh duh mi cu na fa upa deuh silo le mino himnak cu kawl law bawm. Mino a si rih lomi (pre-teen) ca'h internet himnak le mino ca'h interner himnak cu ralrin piak.